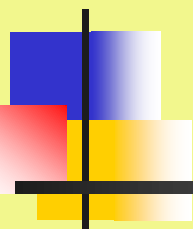

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

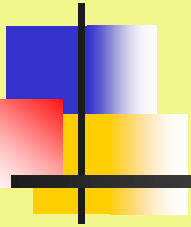

Лекція 7

Забезпечення якості академічної культури: європейський, національний та інституційний виміри

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Section 7

Ensuring the quality of academic culture: European, national and institutional dimensions.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Питання

- 1.Формування культури якості в університеті як проблема розвитку ЄПВО.
- 2.Рейтинги університетів як інструмент контролю якості академічної культури.
- 3.Порівняльний аналіз процедур забезпечення якості академічної культури в країнах ЄС та в Україні.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. Formation of a quality culture at the university as a problem of the development of the EHEA.
2. University ratings as a tool for controlling the quality of academic culture.
3. Comparative analysis of procedures for ensuring the quality of academic culture in EU countries and in Ukraine.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Мета: окреслити питання культури якості в університеті як проблему розвитку ЄПВО, університетські рейтинги як інструмент контролю якості академічної культури, забезпечення якості академічної культури в країнах ЄС та в Україні

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1.Формування культури якості в університеті

Якість вищої освіти – характеристика вищої освіти, що відображає відповідність результатів навчання, освітніх процесів та інституційних умов актуальним цілям розвитку особи та суспільства.

Якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1991 – Меморандум про вищу освіту в
Європейському Співтоваристві

Стратегія «Європа 2020»:

Молодь у русі (Youth on the move):

підвищити результативність функціонування
освітніх систем та міжнародну привабливість
вищої освіти в Європі

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рекомендація ради від 24 вересня 1998 р. щодо
європейської співпраці у галузі забезпечення
якості вищої освіти

Рекомендація ЄП та Ради від 15 лютого 2006 р. щодо
подальшої європейської співпраці
у галузі забезпечення якості вищої освіти

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості
в Європейському просторі ВО (2005, 2015)

Європа 2020. Стратегія для розумного, стійкого
та інклюзивного розвитку

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Закон «Про вищу освіту» (2014)

Розділ 5 Національне агентство
із забезпечення якості ВО

Закон «Про освіту» (2017) – Розділ 5

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ключові поняття теми (за Законом України «Про вищу освіту»)

- *якість вищої освіти* - рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших **результатів навчання**, що відображає її **компетентність** відповідно до **стандартів** вищої освіти;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Harvey, L. & Stensaker B., 2008, с. 441 :

...концепт «культура якості» може слугувати індикатором перевірки стану функціонування закладу;

Культура якості ніщо, якщо нею не володіють люди, які в ній живуть, а це, в свою чергу, призводить до питання резистенції до і заангажованості культурою якості, якщо процес буде носити ендемічний характер у вищій освіті, та якщо академспільнота вбачатиме в ній засіб обмеження академічної свободи ...

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ключові поняття теми (за Законом України «Про вищу освіту»)

- **результати навчання** - сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо- професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти;
- **компетентність** - динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є *результатом навчання* на певному рівні вищої освіти;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ключові поняття теми (продовження)

- **стандарт** - нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері (Закон України «Про стандартизацію» зі змінами від 2015);
- **якість освітньої діяльності** - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Політика ЄС у сфері забезпечення якості вищої освіти, 2014

- здійснюється перехід до результато-центрованого аудиту, що сприяє формуванню у вишах механізмів неперервного зворотного зв'язку, розвитку інституційної культури неперервного удосконалення якості ВО;
- відбувається зростання активності участі студентів у процесах забезпечення якості вищої освіти, їх перетворення на рівноправних партнерів процесу ЗЯВО;
- активізується участь роботодавців в аудиті якості підготовки вишами майбутніх фахівців;
- має місце зростання рівня прозорості результатів зовнішнього аудиту шляхом їх публікації у національній пресі;
- актуалізується використання Європейських Стандартів та рекомендацій (European Standards and Guidelines) для досягнення взаєморозуміння та співпраці агенцій ЗЯВО

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- **Політика ЄС у сфері забезпечення якості вищої освіти, 2014**
- стимулювання успішного завершення навчання за допомогою таких механізмів, як залучення студентів до розробки навчальних програм, встановлення зв'язку між рівнем фінансування вишу державою та успішністю завершення студентами навчання у виші;
- відбувається розвиток служб підтримки освітньої діяльності студентів (тьютори, репетитори, наставники, консультанти);
- зростає вагомість якості викладання у процесах евалюації професійних компетентностей викладачів;
- **Наявна підтримка запровадження інноваційних підходів в організації освітнього процесу, запроваджуються нові індикатори якості організації освітнього процесу.**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

«Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG),

(Міністерська конференція ЄПВО, 2015 р., Єреван)

- розвиток студентоцентрованого підходу до навчання і викладання, який передбачає гнучкі освітні траєкторії і визнання компетентностей, здобутих поза межами формальної освітньо-кваліфікаційної програми;
- диверсифікація цілей та місії вишів, способів надання освіти та моделей співпраці;
- підвищення рівня інтернаціоналізації, розвиток цифрових методів навчання та викладання.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2. Рейтинги університетів як інструмент контролю якості академічної культури

Рейтинг університетів «ТОП-200 Україна» 2019 року

Центр міжнародних проектів «Євроосвіта», в партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence, презентував новий академічний рейтинг закладів вищої освіти України «Топ-200 Україна 2019».

Як зазначають укладачі рейтингу, при ранжуванні закладів вищої освіти експерти брали до уваги сучасні тенденції розвитку університетів, напрацьовані міжнародною Конференцією IREG 2019 «Академічні рейтинги: виклики і проблеми для вищої освіти», яка цього року проходила в Університеті Болоньї 8-10 травня 2019 року.

<https://osvita.ua/vnz/rating/64884/>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Предмет ESG - забезпечення якості навчання та викладання у вищій школі, в тому числі побудова навчального середовища і відповідних зв'язків із дослідженнями та інноваціями.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2017 р. - Комюніке «Оновлений порядок денний ЄС щодо вищої освіти»

Актуальні проблеми європейської ВО та шляхи їх розв'язання.

- інтенсифікація та **підвищення якості** підготовки фахівців,
- **підвищення ефективності** використання сучасних ІКТ у навчальному процесі, розвиток у випускників вишів навичок дослідницької діяльності, трансверсивних умінь та ключових компетентностей (transversal skills and key competences), передусім критичного мислення, D(digital)-компетентності тощо);
- підготовка **якісних викладачів** вишів, формування системи їх неперервного професійного розвитку

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Комюніке «Оновлений порядок денний ЄС щодо вищої освіти»

Розвиток європейської вищої освіти як **інклюзивної цілісної системи**, у якій заклади вищої освіти взаємодіють із загальноосвітніми та професійними навчальними закладами, роботодавцями та суспільством у цілому.

- розвиток ВШ як **соціально орієнтованої навчальної громади** (civic-minded learning community), пов'язаної своєю діяльністю з інтересами місцевої спільноти;
- **діяльність викладачів як менторів**, що мають навички роботи із диверсифікованою за рівнем когнітивної готовності, навчальними інтересами, культурним та соціальним досвідом, станом здоров'я громадою студентів;
- **надання викладачами академічної та неакадемічної підтримки всім студентам** незалежно від походження та сприяти їх успіху як у навчанні, так і у подальшому кар'єрному рості.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Комюніке «Оновлений порядок денний ЄС щодо вищої освіти»

Потреба в активізації участі вишів в інноваційній діяльності, що передбачає розвиток інноваційної та підприємницької культури університетів.

- розвиток **якісних магістерських та докторських програм**, спрямованих на підготовку для регіону кадрів дослідників, розробників та менеджерів інновацій;
- зосередження зусиль викладачів на **формуванні у студентів умінь** розуміти нові підходи, мислити критично та творчо, діяти підприємливо у розвитку та реалізації нових ідей.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Комюніке «Оновлений порядок денний ЄС щодо вищої освіти»

Підтримка на національному та наднаціональному рівнях ефективності та продуктивності освітніх систем.

- підтримка існуючого в Європі досвіду додаткових винагород за якісне викладання, що розглядаються як засіб підвищення престижності викладацької діяльності (стипендії, премії тощо);
- **фінансова підтримка** на національному та наднаціональному рівнях ініціатив щодо розвитку співпраці між університетами та зовнішніми партнерами (роботодавцями, науково-дослідними установами, громадськими організаціями тощо);
- **запровадження сучасних інноваційних підходів до організації навчального процесу** у вищій школі (дослідно-орієнтоване навчання, інтердисциплінарні студії, змішане навчання тощо);
- **продовження міжнародного та міжінституційного діалогу**, активізація співпраці у єврозоні у поширенні кращого досвіду якісного викладання, що повинно слугувати розвитку процвітаючої, інклюзивної демократичної європейської спільноти.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Стандарти та рекомендації щодо ЗЯ в ЄПВО ESG-2015

Мета Стандартів: посприяти кращому розумінню якості навчання і викладання у різних країнах і серед усіх залучених сторін.

Завдання Стандартів:

- визначення загальної структури для систем забезпечення якості навчання і викладання на європейському, національному та інституційному рівні;
- створення можливості для забезпечення і підвищення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти;
- підтримка формування взаємодовіри, полегшення визнання кваліфікацій і мобільності у межах та поза межами національних кордонів;
- надання інформації щодо забезпечення якості в ЄПВО.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Принципи забезпечення якості в ЄПВО:

1. Вищі навчальні заклади несуть основну відповідальність за якість своїх освітніх послуг та забезпечення цієї якості;
2. система забезпечення якості реагує на розмаїтість систем вищої освіти, навчальних закладів, програм і студентів;
3. система забезпечення якості підтримує розвиток культури якості;
4. система забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших залучених сторін та суспільства.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Запитання для самопідготовки:

Проаналізуйте нормативні, організаційні та змістові засади діяльності ЗЯВО:

Рекомендація ради від 24 вересня 1998 р. щодо європейської співпраці у галузі забезпечення якості вищої освіти

Рекомендація ЄП та Ради від 15 лютого 2006 р. щодо подальшої європейської співпраці

у галузі забезпечення якості вищої освіти

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі ВО (2005, 2015)

Європа 2020. Стратегія для розумного, стійкого та інклюзивного розвитку

«Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG),

(Міністерська конференція ЄПВО, 2015 р., Єреван)

Комюніке «Оновлений порядок денний ЄС щодо вищої освіти»